

DONIRAJ

VIJESTI I SAVJETI

Šefica radiologije na vodećoj klinici za rak: 'Zabrinuti smo, u cijelom svijetu gotovo se prepolovio postotak ljudi koji redovito odlaze na preventivne preglede'

Tanja Rudež, 28. kolovoza 2022.

Zagrepečanka **Hedvig Hricak** jedna je od najistaknutijih radiologinja na svijetu, a 23 godine predstojnica je Ocjela za radiologiju Memorial Sloan Kettering Cancer Centera u New Yorku, najpoznatijoj i najstarijoj onkološkoj klinici na svijetu koja je osnovana još 1884. godine. Kada sam u rujnu prošle godine s prof. Hricak radila veliki intervju za Jutarnji list, rekla mi kako smatra da ćemo se zbog pandemije koronavirusa u idućih pet do deset godina suočiti s pandemijom raka u nizu zemalja, posebno nerazvijenim i onima u razvoju.

„Najveći je problem pandemije da se ljudi ne odazivaju na preventivne i redovite preglede. Ima nekoliko jako dobrih javnozdravstvenih publikacija koje predviđaju da ćemo u idućih pet do deset godina vidjeti dvije posljedice pandemije. Jedna je da će tumori u trenutku dijagnoze biti mnogo veći, što znači da će i smrtnost biti veća, jer mi smo najuspješniji u liječenju tumora kad ih rano uhvatimo. Drugo, što je lošiji socioekonomski status zemlje to će posljedice biti veće“, rekla mi je tada Hedvig Hricak.

Mjesecima kasnije razmišljala sam o ovim riječima istaknute znanstvenice. To me je potaknulo da za portal Nismo same osmislim projekt koji će se baviti „pandemijom raka“ uzrokovanom pandemijom koronavirusa. Stoga sam se prije nekoliko tjedana javila prof. Hricak kojoj se jako sviđjela misija portala Nismo same pa je rado odgovorila na pitanja oko utjecaja pandemije koronavirusa na dijagnostiku i liječenje malignih bolesti u svijetu i kod nas.

„Covid je doista imao izrazito negativan učinak na liječenje zbog kašnjenja u probiru, dijagnozi i praćenju raka, uključujući liječenje rane bolesti, kao i liječenje rekurentne ili kasne faze bolesti. Pretpostavlja se da je najveći utjecaj pandemije bio na probir i rano otkrivanje, a meta-analiza podataka iz cijelog svijeta, objavljena nedavno u časopisu JAMA Oncology, pokazala je da je ukupni pad u probiru raka dojde 46,7 posto, 44,9 posto u probiru raka debelog crijeva te 51,8 posto u probiru raka vrata maternice. S obzirom na ove dramatične padove, možda nije iznenađujuće da je jedna publikacija u Lancet Oncology pokazala da procijenjene stope smrtnosti u Velikoj Britaniji u pet godina najviše rastu za one vrste tumora za koje su probir i rano otkrivanje posebno važne, a to su rak debelog crijeva i rak dojke. Tako procijenjeno povećanje broja smrtnih slučajeva za rak debelog crijeva može biti čak 16,6 posto, a za rak dojke 9,6 posto“, rekla je prof. Hricak.

” **Meta-analiza podataka iz cijelog svijeta, objavljena nedavno u časopisu JAMA Oncology, pokazala je da je ukupni pad u probiru raka dojde 46,7 posto, 44,9 posto u probiru raka debelog crijeva te 51,8 posto u probiru raka vrata maternice**

Istaknula je da navedeni podaci naglašavaju koliko je za učinkovito liječenje raka važno rano otkrivanje bolesti.

„To ne znači da rano otkrivanje metastatske bolesti nije važno, no treba naglasiti da su prevencija i rano otkrivanje ključni za pobjedu protiv raka. Široko je prihvaćeno mišljenje da postoji globalna pandemija malignih bolesti, budući da teret raka, koji je već vodeći uzrok smrti diljem svijeta, brzo raste. Uzroci brzo rastućeg tereta raka uključuju starenje i rast globalne populacije, kao i povećanje čimbenika rizika povezanih sa socioekonomskim razvojem kao što su pušenje, pijenje i promjene u prehrani povezane s pretilošću. Globalno, vodeći čimbenici rizika za smrtnost od raka, za oba spola, su pušenje, zatim konzumacija alkohola i visok indeks tjelesne mase (BMI). Lancetova studija iz ove godine 'Globalni teret raka koji se može pripisati čimbenicima rizika' pokazala je da su spomenuti čimbenici rizika odgovorni za gotovo 4,45 milijuna smrtnih slučajeva od raka godišnje. Čini se da je pandemija vjerojatno pojačala ozbiljnost pandemije raka ne samo odgađanjem ili

spriječavanjem otkrivanja i liječenja raka, već i pogoršanjem rizičnog ponašanja. Na primjer, pretilost raste diljem svijeta, a nedavna studija objavljena u SAD-u pokazala je da se prekomjerna konzumacija alkohola tijekom pandemije povećala za 21 posto", pojasnila je prof. Hricak.

Hedvig Hricak, predstojnica Odjela za radiologiju Memorial Sloan Kettering Cancer Centera u New Yorku, najpoznatije i najstarije onkološke klinike na svijetu, rodom je iz Zagreba u kojem je završila i školovanje

Kako desetljećima živi i radi u SAD-u, upitala sam svoju sugovornicu rade li se tamo javno zdravstvene studije koje pokazuju kakav je utjecaj pandemije na dijagnostiku i liječenje tumora. Zanimalo me jesu li u SAD-u u planu neke javno zdravstvene kampanje koje bi fokus javnosti usmjerile na prevenciju malignih bolesti.

„Da, brojna su istraživanja ispitivala učinke covid-a na liječenje raka u SAD-u i otkrila trendove koji su u skladu s onima koje se sam već spomenula. Najvažnija kampanja za rješavanje ovih učinaka i općenito tereta raka u SAD-u je Bidenova 'Moonshot 2.0', koja se usredotočuje na poticanje probira i prevencije", rekla je prof. Hricak.

Osvrnule smo se i na Hrvatsku. Nažalost, među zemljama članicama EU, Hrvatska ima najveću stopu smrtnosti od raka, baš kao i Mađarska. Pandemija je samo dodatno pogoršala situaciju, što uvidamo svakodnevno. Upitala sam prof. Hricak je li sada vrijeme za uvođenje obaveznih sistematskih pregleda kao i za agresivne i jasno definirane kampanje probira na određene vrste tumora.

„ Moramo informirati ljude kako bi razumjeli zašto su prevencija i probir toliko važni. I naravno, moramo osigurati da, kada shvate, imaju kamo otići na pregled. Obrazovanje i infrastruktura moraju ići ruku pod ruku.

„Istina je, nažalost, da Hrvatska ima najveću stopu smrtnosti od raka među zemljama EU. Kao i sve, ovo je rezultat mnogih čimbenika. Hrvatska ima svjetski poznati nastavni institut za javno zdravstvo – Školu narodnog zdravlja Andrija Štampar. Osnovan 1926. godine Institut je godinama bio na čelu javnog zdravstva i preventivne medicine. Ne znam što se trenutno radi u Hrvatskoj, ali bih snažno potaknula ne samo naše Ministarstvo zdravstva nego i širu javnost da preispitaju načela koja je dr. Štampar zagovarao. Dok je njegov rad bio usredotočen na higijenu i infekcije, ta se načela vrlo dobro prenose i na problem raka. Ne vjerujem da će obavezni sistematski pregledi dobro proći. Moramo informirati ljude kako bi razumjeli zašto su prevencija i probir toliko važni. I naravno, moramo osigurati da, kada shvate, imaju kamo otići na pregled. Obrazovanje i infrastruktura moraju ići ruku pod ruku. Na kraju, željela bih da svi koji ovo čitaju znaju da rak dojke, prostate, pluća i debelog crijeva čine više od polovice svih dijagnoza raka u Europi. A kod te četiri vrste raka redoviti godišnji i preventivni pregledi mogu spasiti život i stoga su iznimno važni", zaključila je prof. Hricak.

O sugovornici:

Hedvig Hricak rođena je u Zagrebu gdje je završila osnovnu školu, V. gimnaziju i Medicinski fakultet. Nakon diplome, 1970. godine, odabrala je specijalizaciju iz radiologije te je dvije godine radila kao stažistica u bolnici "Dr. Miladen Stojanović", danas KBC-u Sestre milosrdnice. Godine 1971. otišla je na usavršavanje u Ameriku, s tadašnjim suprugom, također liječnikom, i malim sinom Petrom. Nekoliko godina u SAD-u nije radila jer se posvetila sinu, a onda je nastavila specijalizaciju iz radiologije u saveznoj državi Michigan. Dok je radila u Bolnici Henry Ford u Detroitu počela se, uz klinički rad, baviti i znanstvenim istraživanjima, što je zatim nastavila na Kalifornijskom sveučilištu u San Franciscu. Svoju želju da se obrazuje na Karolinska Institutu u Stockholmu ispunila je 1992. godine, kad je na toj prestižnoj instituciji stekla doktorat. U svojoj bogatoj karijeri stalno je kombinirala istraživački i klinički rad, a dosad je objavila čak 613 znanstvenih radova i 18 knjiga. Nakon gotovo 20

godina rada na Kalifornijskom sveučilištu u San Franciscu, gdje je bila redovita profesorica, 1999. godine preselila u New York te postala pročelnica Odjela za radiologiju Memorial Sloan Kettering Cancer Centera. Uz brojne nagrade i priznanja koje je dobila diljem svijeta, 2021. godine odana joj je posebna počast: pročelnička pozicija na Odjelu za radiologiju u Memorial Sloan Kettering Cancer Center uvijek će nositi njezino ime – Hedvig Hricak Chair in Radiology.

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

TAGS #EPIDEMIJA CORONAVIRUSA #HEDVIG HRICAK #MEMORIAL SLOAN KETTERING CANCER CENTER #PROBIR #RAK DEBELOG CRDEA #RAK DOJKE #RAK VRATA-MATERNICE

Previous

Udruga Nismo same najavila Humanitarni buvljak s Za "Nisi sama - ideš s nama!" prikupljeno 432.024,77 poznatima 2022. kuna. Hvala svima na podršci!

Next

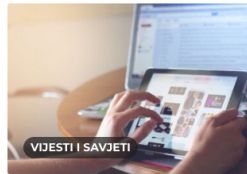
Tanja Rudež

Tanja Rudež dugogodišnja je znanstvena novinarka Jutarnjeg lista. Dobitnica je nagrade Britanskog udruženja znanstvenih pisaca (ABSW) za najbolju europsku znanstvenu novinarku 2015. godine.

RELATED POSTS

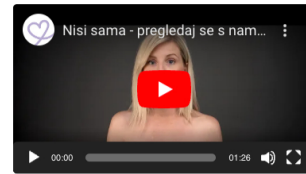
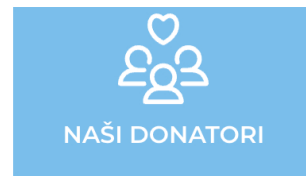
14. nacionalni dan borbe protiv raka vrata maternice
Nismo same, 16. siječnja 2021.

Krenulo izdavanje online doznaka za ortopedsku pomagala
Nismo same, 9. travnja 2020.

Kako prirodno njegovati kosu i tijelo nakon sunčanja
Mary Novosel, 10. srpnja 2018.

< >

NOVE OBJAVE

- Prof. dr. Boris Brkljačić: "Rak dojke više nije najčešći zloćudni uzrok smrti u žena"
22. studenoga 2022.
- U Zagrebu održana „zdrava kava s doktorima“ udruge Nismo same s vrhunskim liječnicima i stručnjacima
22. studenoga 2022.
- Danas u Velvetu 'zdrava kava s doktorima' udruge NISMO SAME
21. studenoga 2022.

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nimosame.com.

Izrada i održavanje web stranice:

PRATITE NAS

ISPRINTAJ ČLANAK

